

Edebiyat bahçesinden bir meyve...

Ümidin Zaferi
Bir Askerin Kaleminden
Kaniye Destanı 1601

İÇİNDEKİLER

Takdim.....	7
Osmanlı Sancakları Kanije Önlerinde	11
Kanije Kahramanına Kavuşuyor	19
Kanije’de Düşman Çemberi	29
Kanije’nin Metrisleri.....	35
İki Esirin Söyledikleri.....	41
Mağlup Galibe Meyleder.....	45
Yeni Gelen Düşman Askerleri.....	51
Casuslar Savaşı.....	61
Sahibini Arayan Mektup.....	67

İki Esirin Gördüğü.....	79
Müjde Dolu Rüya.....	87
Düşman Ordusunda Kargaşa.....	91
Gece Yarısı Baskını	97
Ümidin Zaferi	101
Üç Bin Cesur Yiğit.....	111
Zafer Mektupları.....	115
Düşmanın Perişan Hali.....	125
Son Söz.....	127

TAKDİM

Bugün Macaristan sınırlarında kalan Kanije, asırlar evvel Osmanlı'nın Rumeli'de mühim bir kalesiydi. Bu yerin bugünkü adı Nagykanizsa. Balaton Gölü'nün güneybatısında yer alan kale miladi 1295-1300 yılları arasında inşa edilmiştir. Etrafında orman ve bataklık olan kale, 1532'de Osmanlı sultanı Kanuni Sultan Süleyman Han'ın, Alaman Seferi olarak da bilinen üçüncü Macaristan seferi esnasında fethedildikten bir müddet sonra elden çıkmıştır.

1566'da Zigetvar'ın Osmanlılar tarafından tekrar fethedilmesiyle Kanije kalesi büyük bir ehemmiyet kazandı. Beşgen şeklinde inşa edilen kale, bu yıllarda Avusturyalılar tarafından yeni burçların ilave edilmesiyle iyice sağlamlaştırıldı. Fakat 1600'de Sadrazam

Damad İbrahim Paşa kumandasındaki Osmanlı ordusunun kuşatmasına kırk gün kadar dayanabildi. Kale kumandanı Georg Paradieser, canlarının bağışlanması şartı ile kaleyi Osmanlılara teslim etti. Kanije şehri, buradaki eyaletin merkezi yapıldı. Beylerbeyiliğine de Tiryaki Hasan Paşa tayin olundu. Güçlendirilen kaleye 4-5 bin kadar asker yerleştirildi. Fetih timsali olarak bir cami inşa edildi ve Osmanlı âdeti üzere ilk cuma namazı burada kılındı. Kalenin fethi için yazılan tarih mısralarından en güzeli Âli'nin şu mısrasıdır: *“Fetholup kal'a bozuldu tâbur.”*

Avusturyalılar, böyle mühim ve müstahkem bir hudut kalesini geri almak üzere Arşidük Ferdinand'ı orduya kumandan tayin ettiler. Ferdinand 1601'in Eylül ayında, Avusturyalılar ve Macarlardan başka İtalyan, Fransız, İspanyol ve Malta askerlerinden birleşik bir ordu ile Kanije Kalesi'ni kuşattı.

Zekası ve cesareti kadar harp sanatında da mahir ve meşhur olan Tiryaki Hasan Paşa ise, düşmanın muhasara niyetini evvelden haber almış ve savunma için gerekli tedbirleri alarak civar kalelerden de asker getirtmişti. Yeni gelenlerle kale mevcudu ancak 9 bin kişi kadar oldu. Düşman askeri ise 70-80 bin civarındaydı. Sonradan gelen yardımlarla bu sayı 100 bini bulmuştur.

İşte sadeleştirerek yayına hazırladığımız bu eserde, Gazi Hasan Paşa ve düşmana nazaran çok az olan

askerinin harp ve müdafaa tekniklerini kullanmadaki maharetleri; azim, gayret, fedakarlık ve sadakatleri anlatılmaktadır. Bu eser, onların nasıl bir vefa, hamiyet ve cesaret sahibi olduklarının bir nişanesidir. Eser, Kanije kalesindeki bu meşhur müdafaada bulunan ve Gazi Hasan Paşa'nın maiyyetindeki bir gazi tarafından kaleme alınmıştır. Ancak mevcut bilgilerden bu gazinin ismini şimdilik bilemiyoruz.

Yerli ve yabancı kaynaklarda geniş yer almış ve insanlar üzerinde büyük bir tesir bırakmış şanlı Kanije müdafaasının anlatıldığı birçok eser vardır. Bu yayınımız işte onlardan biridir. Orijinal ismi “*Târîh-i Tîr Hasan Paşa*” olan eserin yazılış tarihi belli olmayıp mevcut üç nüshası İstanbul'da Millet Kütüphanesi'nde 187, 188 ve 189 numaralarda kayıtlıdır. Bu nüshalar arasında küçük farklılıklar mevcuttur. Biz, 187 numarada kayıtlı nüshayı yayınımıza esas aldık.

Kanije müdafaasındaki muvaffakiyetinden dolayı Tiryaki Hasan Paşa, Sultan Üçüncü Mehmed Han'ın hususi iltifatına mazhar olmuş, kendisine vezirlik rütbesi yanında muhteşem koşumlu üç at, üç hil'at ve bir murrassa kılıç gönderilmiştir. Bütün bu başarılarının ardından iki rekât namaz kılp dua eden Tiryaki Hasan Paşa'nın dilinden şu cümleler dökülmüştür:

“Bu, sadece ve sadece Hak Teâlâ'nın yardımının ve Hazret-i Resûl-i Ekrem'in mucizesinin eseridir!”

Gazi Hasan Paşa, bir takım devlet hizmetinde bulunmuř ve nihayet üçüncü defa Budin beylerbeyi iken 1611’de burada vefat etmiřtir.

Siz kıymetli okuyucularımızı, milli ve manevi değerlerimizle yoğrulmuş, şanlı bir müdafaanın anlatıldığı, *‘Ümidin Zaferi, Bir Askerin Kaleminden Kanije Destanı 1601’* ile baş başa bırakıyoruz.

HASBAHÇE